

İSLAM AHLAKI VE HAYAT REHBERİ

Eûzubillahimineşşeytânirracîm.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdülillâhi rabbi'l-âlemin ve'l-âkibetü li'l-muttakîn.

es-salâtu ve's-selâmu alâ seyyidinâ Muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn.

İ'lemû eyyühe'l-ihvân nne efdale'l-kitâbi kitâbullâh fe-enne efdale'l-hedyi hedyu Muhammedin sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem ve şerre'l-umûri muhdesâtuhâ ve külle muhdesin bid'ah ve külle bid'atin dalâleh ve külle dalâletin fi'n-nâr ve bi's-senedil muttasil ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

a. Peygamber'in Nesebi

أَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى خَلَقَ

الْخَلْقَ فَجَعَلَنِي فِي خَيْرِهِمْ ثُمَّ جَعَلَهُمْ فِرْقَتَيْنِ

فَجَعَلَنِي فِي خَيْرِهِمْ فِرْقَةً ثُمَّ جَعَلَهُمْ قَبَائِلَ فَجَعَلَنِي

فِي خَيْرِهِمْ قَبِيلَةً ثُمَّ جَعَلَهُمْ بُيُوتًا فَجَعَلَنِي فِي

خَيْرِهِمْ بَيْتًا فَأَنَا خَيْرُكُمْ بَيْتًا وَأَنَا خَيْرُكُمْ نَفْسًا

Ene Muhammedü'b-nü abdi'l-Muttalibi in-nellâhe teâlâ haleka'l-halka fe-ce'alenî fî hayrihim sümme ce'alehüm firkateyni fe-ce'alenî fî hayrihim firkaten sümme ce'alehüm kabâile fe-ce'alenî fî hayrihim kabîleten sümme ce'alehüm büyüten fe-ce'alenî fî hayrihim beyten fe-ene hayruküm beyten ve ene hayruküm nefsen.

Ahmed b. Hanbel ve Tirmizî rivayet etmiştir.

Sadaka Rasûlullah fî-mâ kâle ev ke-mâ kâle.

Cenâb-ı Peygamber Efendimiz kendisi kulluğunu beyan buyurmak üzere:

Ene Muhammedü'b-nü abdi'l-muttalib.
[buyurmuş.]

Yani beni kulluktan dışarıya çıkarmayın. Ben kulum. Babam Abdullah, babamın babası Abdülmuttalib'tir. Ben bunların evladıyım. Peygamberim ama, bunların da evladıyım. Yani nesl-i Âdem'denim. Ben de Âdem'im, âdemoğluyum. Binaenaleyh beni benî Âdem'likten dışarıya çıkarmayın. Ulûhiyet, yani insanların İsa *aleyhisselam*'a yaptıkları gibi bana da öyle bir şeye isnat etmeyin. Biliniz ki ben filanın oğluyum.

Inne'llâhe teâlâ haleka'l-halka fe-ce'alenî fî hayrihim. Cenâb-ı Hak bu mahluku halk ederken beni en hayırlılarınız olarak halk etmiştir. İlk evvel benim ruhumu yaratmıştır. Sonra nesil itibariyle de Abdullah'ın neslinden dünyaya geldim. Fakat hepsinin hayırlısı olaraktan.

Sümme ce'alehüm firkateyni fe-ce'alenî fî hayrihim firkaten. Bu mahlûkâtı Cenâb-ı Hak demek Arap ve Acem, iki iki kısım olaraktan [yaratmış]. Yani Arab'ın gayrı olaraktan bir de Arab'ın kendisi olaraktan iki fırka yaptı. Bu fırkaların da en hayırlısından beni kıldı. Bir Arap neslinden yaratmıştır.

Sümme ce'alehüm kabâiletên. Bu Arap nesli de birçok kabilelere ayrılır.

Fe-ce'alenî fî hayrihim kabâiletên. Beni de en hayırlı bir kabileden dünyaya getirmiştir ki Kureyş kabilesindedir Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem.*

Sümme ce'alehüm büyûten. Bu kabileler içinde de bir ev olaraktan en hayırlı bir evden beni dünyaya getirmiştir ki Abdullah'ın evinde.

Fe-ene hayruküm beyten. Ben sizin ev cihetinden, yani nesil cihetinden en hayırlınızım. Benî Haşim neslinin en hayırlısı.

Ve ene hayruküm nefsen. Hilkat itibariyle yine sizin en hayırlınızım. Kıyamete kadar gelecek bütün insanların en hayırlısı benim.

Ene seyyidü veledi Âdeme. Ben Âdem olan insanların seyyidiyim.

Ama yevme'l-kıyâmeti. Kıyamet gününde bütün cins-i âdeme karşı bu benim seyyidliğim tezahür edecek.

Ve lâ fahra. Bununla da iftihar etmem. Çünkü bu seyyitliği bana veren Allah'tır.

Ve bi-yedî livâü'l-hamdi. Elimde bir livâü'l-hamd sancağı olacak ki Adem *aleyhisselam* dahi ondan sonra kim ne varsa hepsi benim o livâü'l-hamd sancağımın altına girmek şerefini kazanıp girecekler.

Ve lâ fahra. Bununla da iftihar edemem. Yani bütün beşerin seyyidi olduğum, beni herkes benim sancağımın altına toplanacağı bir büyüklüğü Cenâb-ı Hak bana vermiştir. Bu büyüklükle de yine bunu bir iftihar, bir gurur vesilesi saymam. Bu çok güzel bir derstir yani. Cenâb-ı Hak bize şu kadarcık bir şey veriyor; gerek bilgi, gerek servet, gerek şeref, neyse.

Fakat onunla kendimizi dağların üstüne kadar çıkarmaya [çalışıyoruz,] elimizden gelse göklere kadar çıkaracağız. Ha onun için bak iki

cihan serveri, Cenâb-ı Hak beni en mümtazınız, en hayırlınız yarattığı halde, âhirette de herkes benim şefaati umacağı halde ben bunlarla yine iftihar etmem. Çünkü veren Allah.

Ve mâ min nebiyyin yevmeizin Âdemi femen sivâhü illâ tahte livâî. Gerek Âdem *aleyhisselam* gerek ondan maâda ne kadar peygamber varsa ve bütün insanlar... *Illâ tahte livâî*, ancak benim sancağımın altına toplanacaklar. Bundan başka kurtuluş yerleri yok yani. Herkes onun için benim şefaati umacak. Benim şefaati iltica edecek, sığınacak.

Ve ene evvelü men tenşakku anhü'l-ardu. Şu yer sizi yutuyor şimdi. Bu, yutuşla kalmıyor. Bir gün gelecek ki bu yer bizim hepimizi dışarıya atacak. Hepimizi atacak.

Nasıl atacak?

Ana rahminde nasıl yaptıysa orda da öyle yapacak. Bunun daha kıyası olmaz. Ana rahminde Allah bizi nasıl icat ettiyse, bu toprağın içi bir ana rahmi olarıktan bizim hepimizi yine şu şekillerimizde dışarı atacaktır.

Evvelü men tenşakku anhü'l-ardu. İlk önce yer dışarıya beni çıkaracak. Yarılacak ben çıkacağım.

Ve lâ fahra. Bununla da iftihar etmem. Çünkü yaradan Allah'tır.

Ve ene evvelü şâfi'in ve evvelü müşeffa'in ve lâ fahra. İlk önce şefaati edecek benim ve şefaati kabul olunan da yine benim. Ama bununla da iftihar etmem. Çünkü bu nimeti yine bana veren Allah. Binaenaleyh; insana yakışan, nimeti kendisine vereni bilip ona boyun bükmesidir. Buna boyun bükemiyor mu, yazıktır o zaman.

Ene ze'îmün li-men âmeme bî ve esleme ve hâcera. Ben tekeffül ettim. Kefiliyim onun, dâminiyim.

Kim için?

Kim iman etti? Allah'ın gönderdiği kitaba ve benim haber verdiklerime iman etti.

Ve esleme. İmanıyla beraber bir de İslâmiyet... Tatbikini de işledi, tatbikatını da yaptı. Yani inanmak var, bir de inandığını îfâ etmek var. Hem inandı, hem de îfâ ediyor. Emre inkıyad ediyor.

Ve hâcera. Bununla beraber bir de muhâcerat yapıyor. Mekke'den mesela Medine-i Münevvere'ye vatanını bırakıyor, çocuğunu bırakıyor; malı, mülkü varsa onları

bırakıyor. Bana itaat etmek mecburiyetindedir.

Ben onun için tekeffül ederim, *bi-beytin fî rabadı'l-cenneti ve bi-beytin fî vesetı'l-cenneti ve bi-beytin fî a'lâ ğurafi'l-cenneti*. Üç yerde, cennetin bahçelerinde, cennetin ortasında, cennetin en üst yerlerinde bunun için ben, ehl-i cennet olacağından dolayı, birer köşke tekeffül ediyorum.

Ve ene zaîmün. Yine ben onun kefilim.

Li-men âmeme bâ ve esleme ve câhede fî sebîllâhi.

Yani üç vazife var. İman, İslâmiyet, mücahede.

Üçü birbirinden ayrılmıyor. İman etmekle beraber İslâmiyete inkiyad, sonra birde mücahede. Evvelkisinde muhacirlik idi, burada mücahede.

Mücahede, ölünceye kadar kimseden ayrılmaz. Hepimiz için mücahede şart. Ölünceye kadar. Nefsimizle mücahede edeceğiz. İcap ederse düşmanlarla da mücahede edeceğiz. Düşmanlarla mücahede yoksa nefsimizle mücahede edeceğiz.

Ve ce'alnâ fî sebillâh. Ama bunu hiçbir menfaat için yapmayacağız. Ya Allah için yapacağız. Buna da ben tekeffül ediyorum.

Bi-beytin fî rabadı'l-cenneti ve bi-beytin fî vesetı'l-cenneti ve bi-beytin fî a'lâ ğurafi'l-cenneti. Yine bu üç yerde ona en güzel köşklere, yerlere tekeffül ediyorum. Yani ehl-i cennet olacağına demek. Ve cennette en güzel yerler olacağına demek.

Fe-men fe'ale zâlike lem yeda' li-l-hayri matlaben. Kim ki böyle iman etti, İslâmiyet ile müşerref oldu, bir de mücahede ve muhaceret etti. Diğerine göre ama. Bununla beraber bu insan için hiçbir hayır yoktur ki bıraksın. Bu hayırların hepsini bu üç şeyin altında toplamış oluyor:

İman, İslâmiyet, mücahede.

Ve lâ mine'ş-şerri mehraben. Ve bütün şerlerden de bu üç şeyi yapmak dolayısıyla kaçmış ve kurtulmuş oluyor.

Yemûtü haysü şâe en yemûte. Onun yani bu kinaye olaraktan selamet-i iman kendisine nasip olacak. Nerede isterse orada ölür. Yani selametle ölür. Bu ameller kimde olursa bunlar nerede ölürse ölsün kemâl-i İslâmiyetle ölür. Yine buyuruyor Efendimiz:

Ene seyyidi'l-mürselîn izâ bu'isû. İnsanlar ölecekler. Öldükten sonra mutlaka ikinci bir hayata çıkarılacak. Bu ikinci bir hayata çıkarılmaya inanamayan insan Müslüman sayılmaz. Müslümanlığın şartlarının birisi, bu hayat bittikten sonra ikinci bir hayata çıkarılışa [inanacak.]

Ve'l-ba'sü ba'de'l-mevt diyoruz işte. Âmentü'nün içindeki *Ve'l-ba'sü ba'de'l-mevt'e* inanamayan insan Müslüman sayılmaz. İslâm'ın şartlarına birisidir.

Meşayihden Rahmetlik Abdülhakim Efendi vardı ya. Onun dersini dinlemiştim vaktinde. O öyle demişti:

Kur'an'ın yüzde doksan dokuzu hep âhiretten haber verir derdi. Diğerleri malum. Bunların altında, âyetlerin altında âhiret hep saklıdır. Zahiren dünyaya ait zannedersin. Fakat ahiret de onun altında gizlidir. Yüzde doksan dokuzunda hep âhiret haberi vardır.

Turceûn, masîr, bunlar hep oraya delalet eder. Binalenaleyh ben mürselînin, mürselînin ama, mürsel olan bütün peygamberlerin seyyidim.

Onlar da *izâ bu'isû*. Onlar da haşr olacaklar. Kabirlerinden kalktıkları vakitte onların seyidi olarak kalkacağım.

Ve sâbikuhüm izâ veradû. Huzûr-u Rabbi'l-âlemîne varıldığı vakitte hepsinin öncüsü olarak.

Ve mübeşşiruhüm izâ üblisû. Ee, hepsi tabi orası kıyamet günü. Herkes “*nefsî nefsi*” diyerekten kendi başının çaresini, derdinin dermanını aradığı vakitte, *ve mübeşşiruhüm*. Onları o yeisten kurtaracak, tebşir edecek yine benim.

Ve imâmühüm izâ secedû. Yevme'l-kıyâmette bunlar herkes secde-i Rahmâna kapanacak. Kapandığı vakitte ben onların imamı olacağım. O ayrı bir âlem yani.

Allah o gün de hepimize yardımcı olsun... Hepimizi o âhiretin korkularından *lâ havfun aleyhim ve lâ yahzenûn* sırrına mazhar eylesin de o korkuları bize göstermesin...

Yani dünya korkuları onun yanında hiçtir. Yani sıfır var ya bizde, o sıfır bile değildir. Onun için Allah Teâlâ'dan korkmak ve onun emrine imtisal etmekten başka çaremiz yoktur. Allah Teâlâ'nın emrine imtisal ederken de

Resûlullah'ın da emirlerine imtisal vazifemizdir.

Çünkü *ve atî'ullâhe ve atî'ur-rasûle*. Allah'ın Resûlüne itaat olmadıkça Allah'a olan itaati Cenâb-ı Hak kabul etmiyor. Çünkü bir insan *lâ ilâhe illallah* dese, *Muhammedün Resûlullah* demedikçe Müslüman olmaz. Madem ki *Muhammedün Resûlullah* da diyor-sun, onun da yolundan gitmek lazım.

Ve akrabühüm meclisen. Meclis cihetinden.

İzâ icteme'û. O kıyamet gününde insanlar toplanacak ya. Onların o zaman içlerinde Cenâb-ı Hak'a en yakını olan ben olacağım.

Etekellemü. Konuşacağım.

Fe-yüsaddikunî. Allah Teâlâ beni, sözlerimi tasdik edecek.

Ve eşfe'u fe-yüşeffi'unî. Ben isteyeceğim, “Yâ Rabbi bunu affet” diyeceğim, Cenâb-ı Hak da benim şefaati kabul edecektir.

Ve es'elü. Bir şey isteyeceğim.

Fe-yu'tinî. İstedığimi de Allah verecek. Bizi Allah *celle ve alâ* böyle bir peygambere ümmet etmiştir de bu ümmetliğin kıymeti bilinmez de o Resûlullah'ın yolundan gitmezsek vay halimize bizim!

Onun için Resûlullah'ın sünnet-i seniyyesine, Resûlullah'ın sünnet-i seniyyesine uyulmadıkça Resûlullah Efendimiz sevilmiş sayılmaz. Resûlullah'ın sevilmesi için muhakkak ve muhakkak sünnet-i seniyyesine uyulması lazımdır.

Sünnetleri çeşitlidir. Bir şahsına ait sünneti var, bir de emrettiği sünnetler var. Mesela namazdaki sünnetlerimiz ve şahsındaki lıhye-i saadeti, yiyişi, giyişi, oturuşu, kalkışı, gezişi... Bunların hepsini tatbik birer sünnettir. Bu hilye-i Saadet; hilye, sakal, sünnet-i hüdüdür. Bunu Allah vermiştir. Kadında yok bak. Çocukken de yoktu bizde. Ama yaşlandıktan sonra Cenâb-ı Hak buna bizim güzelliğimiz ve bize lüzumundan dolayı bunu bize yaratmıştır. Bunun kesilmesi sünnet-i seneye muhaldir. O kadarlık kâfi.

Ene hâtemü'l-enbiyâ. Ben yine öyle bir peygamberim ki, bütün enbiyaların da hâtemiyim. Benimle bütün enbiyalık bitmişmiştir artık. Benden sonra hiçbir nebi gelmeyecek. Mesela Kur'an-ı Kerîm'de bildiğimiz yirmi beş tane isim var. Peygamber Efendimiz geldikten sonra artık bir daha yok.

Ve mescidî hâtemü mesâcidi'l-enbiyâ.

Benim mescidim de bütün enbiyaların mescitlerinin de hâtemidir. Ben nasıl nebilerin hâtemiysem mescidim de nebi mescitlerinin sonuncusudur.

Ve ehakku'l-mesâcidi en yüzâra. Siz şimdi bir yerde güzel bir evliya, cami, büyükler duyduk muydu onun ziyareti arzu ediyoruz. En çok arzu olunacak ziyaret benim mescidimdir.

Ve tüşedde ileyhi'r-ravâhilü mescidü'l-harâmu ve mescidî. Bu üç yerden, üç yerden başka bir yer için zahmet edip gidilmek caiz değildir. Mesela Konya'da var, Erzurum'da var, Kastamonu'da var, Bursa'da var... Var var ama, bunların hiçbirisine gitmek için insan bir masraf edip de gitmesi değmez. Gider başka, ziyaret için gidilir. Ama onu kasten gitmesi doğru olmaz

Ancak üç yer: Mekke bir, Medine iki, Kudüs üç.

Demek ki biz Kudüs'ün kıymetini bilmedik, Allah onu elimizden aldı şimdi. Tövbe istiğfar ederiz inşallah, yine bize iade eder.

Bilirsiniz ki Kudüs, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in miraca çıktığı bir yerdir.

Mukaddes yerdir, muhterem yerdir. Onun Müslümanların elinde kalması lazımdır.

Mescid-i Haram ve mescidî. Birisi mescidi haramdır ve mescidi, ikincisi benim mescidimdir.

Ve salâtün fî mescidî efdalü min elfi salâtin fî-mâ sivâhün. Benim mescidimde kılınan bir namaz, başka mescitlerde kılınan bin namaza denktir. Burada bin rekât namaz kılacağına orada, yani Medine-i Münevvere'de bir rekât [kıl].

İllâ el-mescide'l-harâme. Yalnız Mescid-i Harâm müstesna. Orada yüz bin. Mekke'de kıldığın namaz yüz bin misli fazla. Oradaki iki rekât namaz, yüz bin defa iki rekât namaz gibi efdaldir. Onun için bunlar Cenâb-ı Hakk'ın lütuflarıdır. O'nun lütuflarında kimsenin söz söyleme hakkı yoktur.

İnsanlarda da böyledir bak. Bazı insanlar mesela reisi cumhur yapıyor, bazısı başvekil yapıyor, bazısını vekil yapıyor. Bazısını çok zengin yapıyor, bazısını da fakir yapıyor. Bunun hakkında konuşmaya kimsenin hakkı yok. Günler de böyle, aylara da öyle değil mi?

Mesela Recep, büyük bir ay. Şaban, o da büyük bir aydır. Ramazan, hepsinden büyük. Aylarda bu olduğu gibi mekanlarda da vardır.

En güzel mekan, [Mekke-i Mükerrreme.] Burası Merkez. Sonra Medine-i Münevvere. Sonra da Kudüs-ü Şerîf. Bunlar da mümtâz olmuş. İnsanların nasıl mümtâzı varsa yerlerin de böyle mümtâzı var, ayların da böyle mümtâzı var, günlerin de var.

Mesela Cuma gününe diğer günler denk olamaz. Hepsi bir gündür, aynı gündür ama, bu Cuma olması dolayısıyla Müslümanların en efdal günüdür.

Onun için cuma namazına gelirken, hasseten rica ederim genç kardeşlerimizden, muhakkak evlerinde temiz yıkanmalı, gusletmeli, temiz çamaşır giymeli, kokular sürünmeli, misvaklanmalı, temiz bayramlık almış elbisesini giymeli, cumaya öyle gelmeli. Gömlekle, kısa kolla Cuma'ya gelmek abestir, vahim.

Çıplak namaz kılamaz mıyız Hoca Efendi?

Kılarız. Donsuz bile kılarız. Ama yerinde. Soymuş eşkiya, namaz vakti gelmiş.

Ee, yok giyinecek, ben çıplağım, kılamam mı? Yok. Çıplak olduğun halde namazı kılacaksın. Namaz kaçırılmaz.

Nasıl kılacağım?

Oturduđun yerde kıl, nasıl kıalarsan kıl. Edebini ört. Örtecek bir Şey bulamadın. Bacaklarını kaparsın yine kıalarsın. Olur ama, Şimdi biz Allah Teâlâ'nın nimetlerine gark olmuş insanlarız. Kaç çeŐit esbablarımız var. Onlar evde atılı dursun, biz camiye gelirken kolu açık, bacağı açık, başı açık, periŐan bir halde gelelim de sonra “Yâ Rabbi bize de Őunu ver, bunu ver” diyelim, bu olmaz. Bu hatalı bir iştir. Onun için Cuma'ya gayet temiz, hatta mümkün olursa o gün mesela iŐinden, memur tabi vazifesinden ayrılamaz ama iŐçi adam iŐinden o gün bir saat, iki saat fedakârlık yapmalıdır.

Rızık Allah'ındır. Çok çalışmakla olmaz bu iŐ. Allah ne kadar takdir etse o sana gelecektir. Onun için erken vakitte camiye girmek (lazım). Cuma günü vazifeleri çoktur. Cumayı kıldıktan sonra Allah *celle ve alâ* hemen dağılın diyor ama hemen işe sarılma. Eğer imkanı varsa, bir hasta ziyaretine git, bir dost ziyaretine git, bir vaaz-u nasihat dinlemeye git, bir mukabele dinlemeye git. O gün ruhunu gıdalandırarak bir gündür. İŞe gitmeye müsaade var ama o gün yani cuma günü asıl yapılacak vazife bunlardır.

b. Güzel Ahlâkın Karşılığı

Yine Cenâb-ı Peygamber [buyuruyor:]

أَنَا الزَّعِيمُ بِبَيْتٍ فِي رِيَاضِ الْجَنَّةِ وَبَبَيْتٍ فِي
أَعْلَاهَا وَبَبَيْتٍ فِي أَسْفَلِهَا لِمَنْ تَرَكَ الْجَدَلَ وَهُوَ
مُحَقٌّ وَتَرَكَ الْكُذْبَ وَهُوَ لَاعِبٌ وَحَسَنَ خُلُقَهُ

لِلنَّاسِ

Ene'z-ze'îmü bi-beytin fî riyâdı'l-cenneti ve bi-beytin fî a'lâhâ ve bi-beytin fî esfelihâ li-men terake'l-cedele ve hüve muhikkun ve terake'l-kezibe ve hüve lâ'ibün ve hassene hulukahû li'n-nâsi.

Yine Cenâb-ı Peygamber demin dedi ki:

İman edersen, İslâm olursan, mücahede edersen, ben senin için tekeffül ediyorum Cennetin istediğin yerlerinden sana köşler, yerler.

Bugün şimdi de diyor ki, yine ben tekeffül ediyorum senin için cennetin en iyi yerlerinden, en güzel yerlerinden en âlâ yerinden yerler tekeffül ediyorum.

Niçin?

Li-men terake'l-cedele. Cedel, mücadeleli terk eden insan.

Ve hüve muhikkun. Haklısın ama. Haklısın, haklı olduğun halde mücadeleyi terk edeceksin.

“Senin dediğin doğru değil efendi benim dediğim doğru.”

En nihayetinde ne olur bu?

İki tarafın münâferetini, birbirine soğumasını, ayrılmasını, küsmesine kadar varır.

Onu sen Allah'a havale et.

“Yâ Rabbi! Buna hidayet et de, buna ihsan et de, bunun kalbine ilham et” de.

Cenâb-ı Hak'tan yalvar. Bu senin söylemenle olmaz o şey.

İmâm-ı Âzam diyor ki, biz mücadeleyi ederdik. Biz mücadele ederdik ama, onu hakkı ispat için yapardık. “Sizin bugün mücadeleniz ise nefsiniz içindir” diyor. Kendinin büyüklüğünü göstermek için yapıyor bu mücadeleyi.

Onun için burada da Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*;

“Ben bunları tekeffül ediyorum.”

Li-men terake'l-cedele ve hüve muhikkun. Bu birçok hadislerde de haklı olduğun halde mücadele terk böyledir. Söyle, kabul

ediyorsa eder, etmiyorsa mücadeleye lüzum yok.

Ve terake'l-kezibe. İkincisi yalanı terk edene.

Müslüman her ahlâkta olabilir. Hırsız da olabilir, kumarbazda olabilir, sarhoş da olabilir ama yalancı olmaz. Müslümanın tiynetinde yalancılık yoktur. Onun için yalanın muhakkak terk edilmesi lazım.

Ve hüve lâ'ibün. Yalanı söylüyor ama şaka, eğlenirken söylüyor. Onu bile istemiyor Efendimiz. Şaka yerlerinde bile olacak yalanı istemiyor. Yalan yapma. Oyun...

Ve hassene hulukahû li'n-nâsi. Bütün insanlara karşı ahlâkını güzel eden, şaka yerinde olsa dahi yalanı terk eden, ve haklı yerine olsa dahi mücadeleyi terk eden insanlar için cennetteki istediği yerleri ben size tekeffül ediyorum.

Onun için Cenâb-ı Hak cümlemizi affetsin, mağfiret etsin...

Bu mücadeleden maksat da tabii, görüyoruz bunları hep. İki arkadaş birbiriyle mücadele etti miydi, darılıyor birbirlerine, küsüşüyorlar. Ve bu mücadelenin arkasında hele cahil, yani ilmen kâmil değilse kendisi, bu

mücadelenin arkasından bir takım kötü sözlere de müncer oluyor netice itibariyle. Kötü kötü söylemeye kalkıyorlar birbirlerine. Derken ka-vgaya dövüşe kadar gidiyor o iş. Allah esirgesin fena oluyor.

Onun için Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* onu kökten kaldırarak mücadeleyi terk etti. Haklı olsan da öyle demiş.

c. Abdestin Nuru

İbn Abbas'tan bu rivayet:

أَنَا أَوَّلُ مَنْ يُؤْذَنُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِالسُّجُودِ ثُمَّ يُؤْذَنُ
لِي بِرَفْعِ رَأْسِي فَأَرْفَعُ رَأْسِي فَأَعْرِفُ أُمَّتِي عَنْ
يَمِينِي وَعَنْ شِمَالِي قِيلَ: كَيْفَ تَعْرِفُهُمْ يَا رَسُولَ
اللَّهِ قَالَ: غُرٌّ مُحَجَّلُونَ مِنَ الْوُضُوءِ وَذَرَارِيهِمْ نُورُهُمْ
بَيْنَ أَيْدِيهِمْ

Ene evvelü men yü'zenü lehû yevme'l-ki-yâmeti bi's-sücûdi sümme yü'zenü lâ bi-raf'i ra'sî fe-arfe'u ra'sî fe-a'rifü ümmetî an yemînî ve an şimâlî kîle: Keyfe ta'rifühüm yâ Rasûlallâh kâle: Ğurrun muhaccelûne mine'l-vüdûi ve zerârîhim nûruhüm beyne eydîhim.

Demek ki kıyamette de bizde secde edeceğiz. Yine burada Cenâb-ı Peygamber Efendimiz diyor ki:

Kıyamet gününde en evvel secde için bana izin verilecek. Yalnız şu da var, Kur'an'ın bir ayetinde.

Yarın orada bize secde edin diye emir olunduğu vakitte, bugünkü secde edenler secdeye kapanacaklar. Bugün secde-i Rahman'a gelmeyip de yalnız İslâmlık davasını güdenler, bellerine birer kazık, ne kadar isteseler de yatmaya yatamayacaktır. Burada yatamayan, secde-i Rahman'a kapanamayan kıyamet günde bu secdeyle emrolduğumuz vakitte secdeye gidemeyecektir. Yani orada aldatmaca yok.

Sümme yü'zenü lî bi-raf'i ra'sî. Sonra kaldırın başınızı diyecekler, ben başımı en evvela kaldıracağım.

Fe-arfe'u ra'sî fe-a'rifü ümmetî an yemînî ve an şimâlî. Sağımda, solumda olan ümmetimi tanıyacağım.

Kîle: Keyfe ta'rifühüm yâ Rasûlallâh. “O gün herkes çıplak. Herkes o kıyametin fevriyle kim bilir ne alem, nasıl tanıyacaksın ümmetini Ya Resûlallah?”

Kâle: Ğurrun muhaccelûne mine'l-vüdûi ve zerârîhim nûruhüm beyne eydîhim. “O abdest azaları nur kesilecek. O nurlarından tanıyacağım onları. Abdest aldıkları azalar nur olacak. O nurlarıyla ümmetimi tanıyacağım.”

Ve zerârîhim nûruhüm beyne eydîhim.
Çocuklar da önlerinde nur olarak bulunacak.

d. İlahi Kıskançlık

أَنَا أَغَيْرُ مِنْ سَعْدٍ وَاللَّهُ أَغَيْرُ مِنِّي وَمَا مِنْ أَحَدٍ أَحَبُّ
إِلَيْهِ الْعُذْرُ مِنَ اللَّهِ مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ بَعَثَ الْمُرْسَلِينَ
وَمَا أَحَدٌ أَحَبُّ إِلَيْهِ الْمَدْحُ مِنَ اللَّهِ مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ
وَعَدَ الْجَنَّةَ

Ene ağyeru min sa'din. Sa'd İbn Mugayyir. Ben bundan daha gayretliyim. Sa'd ehlini hoş bir şey de görmezse, ona karşı erkekte olan kırgınlık, erkeklik hissi, bu galebe çalaraktan, onu tertip etmek, şöyle yapmak, böyle yapmak. Bir gayretini, yani erkeklik gayreti. Erkeklik gayretinden dolayı Sa'd gayretli biriydi, gayretli biri de ama ben ondan daha gayretliyim. İstemem de ben de, efrad-ı aileme başkalarının bakmasını, görüşmesini.

Ama ne güzel ders ya. Ne güzel bir derstir. “Ben peygamber olduğum halde hanımlarımı saklamak, saklamayı isterim. Başkalarıyla hanımlarımın temasını istemem. Görüşmelerini istemem.”

Onun için Peygamber *sallâllâhu aleyhi ve sellem*'in hanımlarıyla görüşmek isteyenler perde arkasından gelsinler, görüşsünler diye emri ilahi. Yüz yüze görüşmezlerdi tabi. Onların hepsi melekti yani. O melek olan insanlara bile Resûlullah Efendimiz'in hanımları ancak perde arkasından konuşurlardı.

Bir şey soracaklar mesela.

“Yâ Âişe, Resûlullah nasıl yerdi mesela?”

Soracak bunu, öğrenmek istiyor.

Yahut “Ne zaman, nasıl yatar, bir gece nasıl ibadet edecek?” soracak. Bunu yüzyüze sormayacak. Ancak perdenin arkasından soracak.

Bu kadar gayret bizde var, erkeklik gayreti yani. Bilmem bugünkü erkeklerin gayreti nasıl oluyor bu size karşı. Sa'd böyle gayretli olmakla beraber, hanımını kıskanmakla beraber, bizde kıskançlık tabiri burada. Kıskanmakla beraber ben Sa'd'den daha kıskancım.

Va'llâhü ağyeru minnî. Allah da benden daha kıskanç. Allah da benden daha kıskançtır. Kendisinden başkasına ibadeti istemez. “Yalnız bana ibadet olunur. İkilik kabul etmem” diyor.

Onun için Müslümanlıkta tevhid var ya, *Lâ ilâhe illallah, Lâ ilâhe illallah.* Bu birlik.

“Sensin Yâ Rabbi.” *Lâ ilâhe illallah*'a üç mana veriyorlar:

Lâ mabudi illallah, Lâ maksudi illallah, Lâ mevcudu illallah.

Lâ mabudi illallah, ibadet edicilerin sözü. Ben senden başkasına ibadet etmem.

Lâ maksud, senden başka maksudum yok.

İlâhî ente maksûdî ve rızâke matlûbî der.

“Maksadım sensin Yâ Rabbi. İbadetim de sana mahsus.” Bir üstün tabaka:

Lâ mevcude illallah. Senden başka yok mevcut.

Sen nesen?

Ben eyreti. Ben mevcut değilim ki. Mevcut diye kalana derler. Mevcut, kalana derler. Gelip de gidene mevcut demezler. Binaenaleyh biz hep eyreti. Bugün var yarın yok. Şimdi yolda geliyorduk da kaç tane araba takla atmış, devrilmiş, yuvarlanmış. Kim bilir içerisinde ne kadar insan ahirete göçtüler gittiler. Ani bir

şey. Kimisi de oturduğu yerde evinde bir sekte-
i kalp geliyor, ah akşam iyiydi be.

Innâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn.

Ee, buna var denir mi canım? Böyle bir
hayata varlık isnad olunur mu?

Ama bugün sağım, kuvvetliyim de...

Ee ol.

O kuvveti veren filan hepsi Allah. Bugün
verdi, yarın alacak. Binaenaleyh sen var
olamazsın ki. Var, kalana derler.

Var mı kalan? Yok. Demek ki *Lâ mevcudu
illallah.*

Öyleyse sen, ben de yok. Kendini buna, bu
da laftan olmaz ama. Bu laftan olmaz. Bu hal
olursa insana; anlarsan, sezersen ki “ben
hakikaten bir şey değilim. Ben o Allah'ın işte
yarattığı bir mahlukum. Bugün varım bira sonra
da yokum.”

Bir arkadaştan dinlediydim de 3 saniyelik
mi, 5 saniyelik mi hayat sahibi insan var,
mahluk var yani. 5 saniyelik. Doğuyor, nesil
yetiştiriyor, gidiyor. 5 saniyenin içerisinde.
Ömrü o kadar. Doğuyor, nesil yapıyor, gidiyor.
Ee, o da hayat sahibi işte. Bizimki ona göre 60
sene, 70 sene, 100 sene.

Ne kıymeti var?

Onun 5 saniyesiyle bizim 100 sene.

كَنْفِسٍ وَاحِدَةٍ

Ke-nefsin vâhideh.

Dünyanın ömrü bir nefesten ibaret zaten. Bunun içerisinde sen kendini ne paye ayırabileceksin ki? Bunun içerisinde kendini...

Şimdi dünya dendiği vakitte şu alemimiz var ya, kocaman. Fakat şu dünyayı bir nispetle bu alemimiz nokta bile olamayacak kadar ufak. Bir nokta kadar yeri yok. Milyarlarla senelik mülkullah. Bu mülkullahın içerisinde biz de bir noktadan ibaretiz. Bu noktanın içerisinde bir de bizi kat. Ne oluruz? Hani atom diyorlar şimdi de şaşıyoruz. Bir atomun içerisinde işte bilmem milyonlarca zerret varmış da ya bunun içine sığar mı diyoruz?

Bizi sığdırmış ya Allah bu dünyaya, biz de bir atomun parçasıyız işte.

Onun için Allah cümlemizi affetsin de onun bize bıraktığı şu dine, şimdi sünnet dendi ya...

Peygamberi hanımları kapanmış mı?

Peygamber hanımlarına kapanmış mı?

Hepsi kapalı. Hepsi kapalı. Ee, biz hanımlarımızı biz de kapayacağız. Sünnet

değil, Allah'ın emri. Peygamber de yolunu gösterdi.

Hatta ve hatta Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* ile hanımları harbe de giderlerdi. Efendimize yardımcı olarak. Fakat kimse görmezdi. Onun için hanımların muhafazası, hem erkekliğin iktizası hem de İslâmiyet'in iktizasıdır.

Müslüman mısın? Hanımını koruyacaksın. Hatta geçen bir hanım bir makale yazmış da, hanımın makalesinde, erkeklere çatmış hanım, nasıl erkeksiniz siz diyor, hanımlarınızı gözetliyorsunuz diyor.

Hanımlar hilkat itibariyle zayıf yaratılmıştır. Saçları uzun, akılları kısadır. Onu bırakırsan çıplakta gezer o. Onu irşad edecek, onu himaye edecek erkek. Sen işe git, efendi geçinemiyoruz, hayat pahalı. Ben ekmek parası kazanmak için o da bir fabrikaya gitsin de yahut bir yeri memur olsun da o da bir para kazansın. İkimizin parası ancak idare etsin. Sen öl o zaman yaşamada dünyada. Sen de erkeklik denilen bir şey yok, ruh yok. Ki kadının kazancını da tenezzül ediyorsun, onun kazancıyla beraber yaşarız diyorsun. Ekseriyetle mesela hanımefendileri alırlarken tahsiline de, bizim

hoca olursa eğer bir mektepte daha iftihar ediyoruz. O bir mektebe gider, ben de bir mektebe giderim. İkimizin aldığı aylıktan güzel geçiniriz diyor. Bu erkeklik zihniyetine sığmaz yani, erkek bunu yapamaz.

Bu Avrupa'da olsun. Onlar ne yaparlarsa onlara sözümlük yok. Bizim sözümlük Müslüman'a. Müslüman mısınız? Müslümanlık davasında mısınız? Peygamber hanımını nasıl sakladıysa, Allah nasıl emrediyorsa, sen de ona öyle yapacaksın ki o zaman Müslüman sayılabilirsin.

وَمَا مِنْ أَحَدٍ أَحَبُّ إِلَيْهِ الْعُذْرُ مِنَ اللَّهِ مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ
بَعَثَ الْمُرْسَلِينَ وَمَا أَحَدٌ أَحَبُّ إِلَيْهِ الْمَدْحُ مِنَ اللَّهِ
مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ وَعَدَّ الْجَنَّةَ

Vemâ min ehadin ehabbü ileyhi'l-uzru mina'llâhi min ecli zâlike be'ase'l-murselîne.

Özrü en çok seven Allah Teâlâ. Özür kabul eden yani. Bize yol göstereceğini diyerekten onun için Cenâb-ı Hak peygamberleri gönderdi.

Ve mâ ehadün ehabbe ileyhi'l-medhu mina'llâh. Meth olunmayı da Allah'tan çok daha kimse sevmez. En çok methi seven Alla *celle ve ala.* Onun için kitabın başında

Elhamdülillahi Rabbi'l-Âlemin diyerekten bize nasıl kendisini meth olunacağını beyan buyurmuştur.

Ve cenneti de bize vaad etmiştir, *ve'ade'l-cenneh*.

Niçin?

Kullarım bana hamd etsinler diyerekten.

e. Peygamber'in Şefkati

أَنَا أَوْلَىٰ بِكُلِّ مُؤْمِنٍ مِّنْ نَّفْسِهِ فَمَنْ تَرَكَ دِينًا أَوْ
ضَيْعَةً فَإِلَىٰ وَمَنْ تَرَكَ مَالًا فَلِوَرَثَتِهِ وَأَنَا مَوْلَىٰ مَنْ
لَّا مَوْلَىٰ لَهُ أَرِثُ مَالَهُ وَأَفْكُ عَانِيَهُ وَالْخَالُ مَوْلَىٰ مَنْ
لَّا مَوْلَىٰ لَهُ يَرِثُ مَالَهُ وَيَعْقِلُ عَنْهُ

Ene evlâ bi-küllî mü'minin min nefsihî fe-men terake deynen ev day'aten fe-ileyye ve men terake mâlen fe li-verasetihî ve ene mevlâ men lâ mevlâ lehû erisü mâlehû ve efükkü âniyehû ve'l-hâlü mevlâ men lâ mevlâ lehû yerisü mâlehû ve ya'kilü anhü.

Ben her mümine, her mümine, nefsinden daha evlayım. İnsanın nefsi var ya, nefsinden daha evla benim.

Fe-men terake deynen ev day'aten fe-ileyye ve men terake mâlen fe li-verasetihî.

Ölüyor. Borcu da var, malı da var. Mal da bırakmış, borç da bırakmış. Borcunu ben öderim. Malını da mirasçılarına bırakırım onun kimsesi yoksa.

Ve men terake mâlen fe li-verasetihî. Ve ene mevlâ men lâ mevlâ lehû erisü mâlehû ve efükkü âniyehû ve'l-hâlü mevlâ men lâ mevlâ lehû yerisü mâlehû ve ya'kilü anhü. Anne kardeşi, teyze. Bizde dediğimiz teyze. O da ana yarısıdır. O da mevlası olmayanların yani velisidir. Ölmüş anası. Bakacak kimsesi de yok, babası filan yok. Teyze bakacak ona.

Yerisü mâlehû. O malına da mirasçı olur. Veya borcunu da verir.

أَنَا أَوْلَى النَّاسِ بِعِيسَى بْنِ مَرْيَمَ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ لَيْسَ بَيْنِي وَبَيْنَهُ نَبِيٌّ وَالْأَنْبِيَاءُ أَوْلَادُ
عَلَّتِ أُمَّهَاتُهُمْ شَتَّى وَدِينُهُمْ وَاحِدٌ

Ene evle'n-nâsi bi-Îsa ibn Meryem fi'd-dünyâ ve'l-âhirati leyse beynî ve beynehû nebiyyün ve'l-enbiyâü evlâdü allâtin ümmehâtühüm şettâ ve dînühüm vâhidün.

Bütün peygamberler dinde birdir. Adem aleyhisselam'dan, Peygamberimiz'e kadar gelinceye kadar bütün peygamberlerin davasının

hepsi bir. Hepsinin maksadı *Lâ İlâhe illallah*.

Cenâb-ı Hakk'ın tevhidinin kullarına beyandır.

f. İnsanlarla Muamele

أَنَا أَشْرَفُ النَّاسِ حَسَبًا وَلَا فَخْرًا وَأَكْرَمُ النَّاسِ
قَدْرًا وَلَا فَخْرًا أَيُّهَا النَّاسُ مَنْ أَتَانَا أَتَيْنَاهُ وَمَنْ
أَكْرَمَنَا أَكْرَمْنَاهُ وَمَنْ كَاتَبَنَا كَاتَبْنَا وَمَنْ شِيعَ
مَوْتَانَا شِيعْنَا مَوْتَاهُ وَمَنْ قَامَ بِحَقِّنَا قُمْنَا بِحَقِّهِ أَيُّهَا
النَّاسُ جَالِسُوا النَّاسَ عَلَى قَدْرِ أَحْسَابِهِمْ وَخَالِطُوا
النَّاسَ عَلَى قَدْرِ أَدْيَانِهِمْ وَأَنْزِلُوا النَّاسَ عَلَى قَدْرِ
مُرُوءَاتِهِمْ وَدَارُوا النَّاسَ بِعُقُولِكُمْ

Ene eşrafü'n-nâsi haseben ve lâ fahra ve ekramü'n-nâsi kadran ve lâ fahra eyyühe'n-nâsü men etânâ eteynâhü ve men ekramenâ ekramnâhü ve men kâtebenâ kâtebnâhü ve men şeyye'a mevtânâ şeyya'nâ mevtâhü ve men kâme bi-hakkinâ kumnâ bi-hakkihî. Eyyühe'n-nâsü câlisü'n-nâse alâ kadri ahsâbihim ve hâlitu'n-nâse alâ kadri edyânihim ve enzilü'n-nâse alâ kadri müruvvâtihim ve dâru'n-nâse bi-ukûliküm.

Hesap cihetiyle nâsın en eşrefi yine benim. *Ve lâ fahra*. Bununla da iftihar etmem yani.

Ve ekramü'n-nâsi kadran. Kadir cihetinden nâs'ın en ekremi yine benim.

Ve lâ fahra. Bununla da iftihar etmem yani. Bunlar hep ayet-i celilerle uzun uzundur diye izah edilir.

Eyyühe'n-nâsü! Ey insanlar!

Men etânâ eteynâhü. Kim bize doğru yaklaşırsa biz ona yaklaşıyoruz.

Ve men ekramenâ ekramnâhü. Kim bize ikram ederse biz de ona ikram ederiz.

Ve men kâtebenâ. Kim bizim kölelerimizden birisini azat ederse, *kâtebnâhü*, biz de onun kölelerini azat ederiz.

Ve men şeyye'a mevtânâ. Kim bizim cenazelerimizi tezkiye eder götürürse, *şeyye'a mevtânâ şeyya'nâ mevtâhü*, biz de onların ölülerini taşıyoruz. Bizim ölülerimizi taşıyanların, biz de ölülerini taşıyoruz.

Allah cümlemizi affetsin...

“Bizim cenazelerimizi taşıyanların, biz cenazelerini taşıyoruz.” Manalı bir söz.

Yani iman sahibi olanların, ki bizim cenazelerimizi taşıyorlar. İman ehli... Onların

cenazelerini biz de taşıyoruz. Onlar bizdendir. Fakat bizden olmayıp da Allah yoktur diyenin cenazesini biz taşıyamayız.

Ve men kâme bi-hakkinâ. Kim bizim hakkımıza riayet ediyorsa, sözlerimizi dinliyorsa, bizim yolumuzda gidiyorsa, *kumnâ bi-hakkihî*, biz de O'nun hakkına ikame ederiz. O'nun hakkına ikame olalım.

Şimdi bir Allah Teâlâ'nın emri var bize. Namaz kılıyoruz. Ferâiz. Bir de arkasından sünnetleri ifa ediyoruz. İki vazife yapıyoruz. Bu iki vazife dolayısıyla Cenâb-ı Hakk'ın bize ikramları, ihsanları oluyor. Hem dünyada hem de ahirette bu ikrama, bu ihsana liyakat kesb ederiz yaptığımız itaat dolayısıyla. Yaptığımız itaat dolayısıyla Cenâb-ı Hakk'ın ikram ve ihsanlarına liyakat kesb ederiz.

Kumnâ bi-hakkihî. Siz bizim hakkımıza riayet ederseniz, emirlerimizi, sözlerimizi dinlerseniz, biz de sizin hukukunuzu riayet ederek sizi cennetlere koruz. Ve dünyada istirahatleriniz nelere, nelere ihtiyacınız varsa o ihtiyaçları da size ihsan ederiz, ikram ederiz.

Niçin?

Siz bize karşı ikramınızı, vazifenizi yaptınız. Ona karşılık biz de size yaparız. Yani sizi bırakmayız. Siz bizim hakkımızı yapın da, sözümüzü dinleyin, ibadet-i taat edin de, biz sizi kendi halimize bırakalım. Yok. Koruruz sizi. Himaye ederiz. Muhafaza ederiz. İhtiyaçlarınızı size bol bol ihsan ederiz. Şurada yazmış.

تَعْصِي الْإِلَهِ وَأَنْتَ تُظْهِرُ حُبَّهُ

“*Ta'si'l-ilâhe ve ente*” Allah'a isyan ediyor-sun. Allah'ı seviyorum iddiasıyla.

“*Tuzhiru hubbehu*” Onun için diyordu ki ben Allah'ı severim. Allah'ı severim deyip de ona isyan etmek çok acayip bir iştir yani. Akıl kabul etmez bunu. Çünkü Allah'ı seven sevdiğine itaat eder. Seven, sevdiğine itaat etmek mecburiyetindedir. Binâenaleyh en sevgili insanın (mahbubu) Allah'tır.

Ana baba sevilir. Peygamber sevilir. Memleket sevilir. Her şey sevilir ama, bunların başı Allah'a dayanır. Allah sevgisi olmadıkça, öteki sevgilerin hepsi boşa gider. Binaenaleyh asıl sevgi Allah'a aittir ki, şu hayatı bize vermiştir en güzel bir şekilde. Aklımız, şuurumuz, gözümüz, kulağımız, her şeyimiz güzel güzel

işliyor. Bundan dolayı Allah'a teşekkür emirlerine imtisal etmek vazifelerimizin başında geliyor. Cenâb-ı Peygamber burada diyor ki:

“Değil hayatta, öldükten sonra bile biz onların haklarına kaim oluruz, yaparız.”

Eyyühe'n-nâsü. Hepimize hitap ediyor.

Câlisü'n-nâse alâ kadri ahsâbihim. İnsanlara ancak kendi şereflerine münasip bir şekilde onlarla olun. İnsanlarla, âdâb-ı muaşeret denilen, bizim dediğimiz âdâb-ı muaşerette...

Şimdi burada herkesin bir mevkii var, bu insanların arasında. Mevkine münasip bir şekilde onlarla oturunuz.

Mesela, şimdi bakın ne güzel bir ders. Mesela sizi bir adını da beceremeyeğim, bir baloya diyeceğim geliyor. Bir mevlide çağırıyorlar. Bir merasime çağırıyorlar. O merasime layık bir şekilde gitmeniz lazım.

Mesela düğün yapacak adam dostlarını davet ediyor. O davette laletayn gidilmez. O davetteki davetçinin şerefine uygun bir şekilde gideceksin. Bu davetçinin mevkisine uygun bir şekilde gidebilmek vazifesini bize verirken, en büyük nimet Allah Teâlâ'nın bu mabede gelirken bu mabede münasip bir kılıkla gelmek

lazım. Bir dostunun cemiyetine pecmürde bir kılıkla gidemezken, Allah'ın evine laletayn gelivermek elbette yakışmayacağını her (akıl) sahibi insan idrak eder.

Ve hâlitu'n-nâse alâ kadri edyânihim. İnsanlarla da şimdi yine temas halindeyiz. İkimizde Yahudi var, Ermeni var, Rum var, Katolik var. Ama mutlaka sen benim dinimde olacaksın diyerekten kimseye icbara hakkımız yok. Herkesin haline göre.

Ve hâlitu'n-nâse alâ kadri edyânihim. Onunla konuşmaktan bir selam verirsin ya. Mesela gavursa akşam-ı şeriflerin hayrolsun der geçersin. Buna muadil bir şey.

Ve enzilü'n-nâse alâ kadri müruvvâtihim ve dâru'n-nâse bi-ukûliküm. Bunlar çok ince şeyler. Allah hepimizi afv-u mağfiret eylesin...

g. Peygamber'in İsimleri

أَنَا مُحَمَّدٌ وَأَحْمَدُ أَنَا رَسُولُ الرَّحْمَةِ أَنَا رَسُولُ
الْمَلْحَمَةِ أَنَا الْمُقَفَّى وَالْحَاشِرُ بُعِثْتُ بِالْجِهَادِ وَلَمْ
أُبْعَثُ بِالزِّرَاعِ

Ene Muhammed ve Ahmed ene rasûlü'r-rahmeti ene rasûlü'l-melhameti ene'l-

mükaffâ ve'l-hâşiru bü'istü bi'l-cihâdi ve lem üb'as bi'z-zirâ'i.

Akşam çocuklar, ufak kız çocukları var da bize geldiler, ilahiler okuyuverdiler. Oradan da iki kız çocuğu birbirine sorgu yaptı.

Sen kimsin?

“Allah'ın kulusun.”

İman-ı İslâmiyeti sorguyla birbirlerine cevaplandırıdılar da.

“Peygamberimizin kaç adı vardır” dedi.

“Çok adları vardır ama dört tanesi meşhurdur” dedi.

“Ahmed, Muhammed, Mustafa, Mahmut” dedi.

Cenâb-ı Peygamber de burada güzel öğretmişler çocuklara, ufak çocuklar ama becerdiler.

Ene Muhammedün. “Ben Muhammed'im.”

Ve Ahmedün. “Aynı zamanda Ahmed'im de.”

Ene rasûlü'r-rahmeti. “Ben Rahmet Peygamberiyim, Resûlüm.”

Ene rasûlü'l-melhameh. “Kıyamet gününün şiddetinin de Resûluyüm ben. *Resûlu'l-Hak*, Melhamete harbe diyor. Ben harpçilerin de Resûlüyüm.”

Yani Cenâb-ı Peygamber cihadı çok haris idi. Siz de benim ümmetimsiniz. Siz de cihadı haris olun. Ben *Resûl-ü Melhameh*. Melhame-i Kübra, kıyamet. Fakat dünya melhameleri, dünya harpleri. Ben onların da Resûlüyüm.

Ene'l-mükaffî. “Ben sonuncuyum, arkacıyım. Bütün peygamberlerin nihayeti benim.”

Ve'l-hâşiru. “Bütün insanlar benim livaü'l-hamd'immin altında haşrolunacaklar.”

Ama bü'istü bi'l-çihâdi. “Ey insanlar! Biliniz, ben cihad ile baas olundum. Ben cihad ile baas olundum. Eğer siz de benim ümmetimseniz, siz de bu cihadı elinizden bırakmayacaksınız.”

Mesela zenginliğin en büyük felaketi, insanları sefahate ve zevke alıştıırır. Sefahat ve zevke alışan insan, cihattan kaçır. Çünkü canı tatlı, malı da tatlı, cihad dedin mi ödü kopır. Onun için daima zevk-ü sefaya servetini harcamaktan çekinmez. En büyük felaket olarak da onlara uyar.

Bü'istü bi'l-çihâdi. “Ben cihad ile baas olundum.” Daima harp. Bunu hiçbir zaman bırakmayacağız Müslüman olan.

Ve lem üb'as bi'z-zirâ'i. “Ziraatçılık ile baas olunmadım.” O zaman tabi ziraatçılık var. Çiftçilik yani. “Ben o çiftçilikle baas olunmadım. Benim baasımın ilk sebebi cihattır. İnsanları iman-ı İslâmiyet'e davet içindir. İman-ı İslâmiyet'e girenler kurtulur. İman-ı İslâmiyet'e girmeyenlerle kıyamete kadar cihat edeceğim. Ümmetimde edecek bu cihadı.”

Ne yazık bize, çok yazık. İşte bu bakın en büyük felaket. Bu insanların bir kabiliyeti vardır başka. Dövüş kabiliyetleri yani. Milliyet itibariyle filan millet, filan millet çok dövüşür, cesurdur, işte atıcıdır, vurucudur, bilmem nedir. Bu milletle biçimde olursa da ama İslâmiyetle ölçülecek bir millet tutamıyoruz.

Niçin?

İslâmiyet işte gördüğümüz, tarihen bildiğimiz parası yok, topu yok, silahı yok, esvabı yok, yiyeceği yok, bir şeysi yok. Fakat bütün dünya devletlerine galebe çalıyor. En büyük devlet Kayser hükümeti. En büyük devlet Acem hükümeti. Birisi Amerika, birisi de İngiliz farz et bugünün. Ama onlara karşı İslâmiyet zafer kazandı. Acem sokuldu köşesine ve Müslümanlığı kabul etti de kurtuldu. Kayser,

işte burası da Müslümanların memleketi oldu elhamdülillah.

Ne sayesinde?

Cihad sayesinde. Binaenaleyh Müslüman, ölünceye kadar bu cihadı bırakmayacak. Paranın peşine düştü mü, yaşamanın zevkine düştü müydü o zaman bu cihad gevşer. Gevşedi miydi bu sefer düşman bundan istifade eder. İşte Rumeli elimizden gitti, şurası gitti, burası gitti, gitti gitti. Anadolunun içerisine sıkıştık kaldık.

Bu neden?

Allah kusurlarımızı affetsin...

Öteki gavur dövüşmesini biliyor da, ölmesini biliyor da, pisi pisine ölecek o. Gavur ölürse pisi pisine ölecek. Ölüdür o. *Mürt* derler ona. Hayvan öldüğü gibi ölür gider. Ama Müslümanın ölüsü öyle değil. Müslüman şehit olarak gider, cennetteki en iyi yerine gider.

Onun için canını bir an evvel o güzel yerine gönderebilmek için atar kendini ileriye. Onun için düşman sinek kadar gelmez gözünün önüne. Düşman sinek kadar olmaz onun gözünün önünde. Ama bugün biz bu dinimizde ne kadar gevşedik ki, ufacık bir Yahudi altı günde bizi de susturdu. Altı günde Müslüman

susar mı? Sustu işte. Bugün yine hala da korkuyor Müslüman.

Niçin?

Peygamberinin yolundan ayrıldı, Allah'ın kitabının yolundan da ayrıldı!

Dün iki yerde namaz kıldık. Birisi Kırklareli'ne gittik. Öğlen namazını orada kıldık. İkinci namazını da Edirne'deki Sultan Selim'de kıldık.

Allah hepimizi affetsin...

Oraya gitmeye bir cesaret lazım insan da. Ben okumasını biliyorum. Ben de yaparım bu imamlığı. Ne olacak?

Allah-u Ekber. Gelin arkama.

Allah-u Ekber.

İyi ama, efendi kardeşim, baksana sakalın yok senin. Ee, olsun canım sakal mani mi imam olmaya. Değil ama, Peygamber sakalsız yapmadı ki o işi. İmamımız, İmâm-ı Âzam sakalsız olarak yapmadı bu işi. Burası onların yeri. Buraya geçerken onlara uymak, uyararak geçmek lazım. İşte sünneti seniyedir ama ihmal edilince, Arap'ta bu gün sakallıyı hiç bulamazsın. Mısır'da hiçbir sakallı kimseyi bulamazsın. İmamı da öyle, hepsi de öyle.

Neden?

Peygamberin sünnetini bırakmış durumdadılar. Ceza, Allah içlerine bir korku verdi. Bir zaaf verdi. Öleceğiz diyerekten ödleri kopuyor. Yahudiyi gördüğü zaman kaçıyor.

Neden?

İman yok işte. Adı var imanın. İman içerisinde olsa, ölür de benim toprağıma gavur ayağı basmasın diye bizim ecdadımız nasıl öldüyse, o da öyle ölmeye çalışır.

Şu Çanakkale'de bizim verdiğimiz şehidin sayısı mı var ya. Kafkaslarda öyle, bilmem nelerde öyle. Ee, bu iman eseridir. Kolay bir şey değil bu. Onun için Allah hepimizi affetsin...

Bü'istü bi'l-cihâdi. Ben cihad ile baas olduğum gibi, benim ümmetim de bununla baas olunmuştur. Benim ümmetim, eğer ümmetimsen o da cihad edecek. Ama icab-ı hak bazen mesela kaçılırdır düşmanın karşısından yerine göre. Kaçılır ama cihad terk edilmez. Yine dövülecek, arkadan başka bir kuvvetten yine atılacak. Başka bir kuvvet tekrar kaçmaz. Bu sene yapamadık, gelecek sene yine atılacak. Ta ki onu vatanımızdan kovacak. Çünkü ezanlarımız bizimle okunur. Biz olmazsak burası gavurun olursa, gavur der ki:

“Eee, bağırmanın artık der.”

Ne yaparız?

Bir şey yapamayız. “Camilere de dolmayın” der.

Nasıl bak Yahudi sokmuyor şimdi Kudüs-ü şerifeye. Toplanımayın diyor. Kılacaksan evinde kıl diyor. Tabi yarın da kıldırılmayacak. Onun için *bü’istü bi’l-cihâdi*. Ben cihad ile baas olundum. Ziraatçilikle, çiftçilikle baas olunmadım. Ama kendisi çiftçilik yapmadı mı Resûlullah?

Hayber Kalesi fetholunduğu vakitte ona da bir miktar arazi düştü. O arazisini Resûlullah ektirdi. Ektirdi, biçirdi ve evine de bir senelik yiyeceğini içeceğini de ayırttırdı. Ama bu o değildir ki insanın hayatlar... Ekmeksiz insan yaşamaz. Ekmek hayatımızın başı. Ziraatçılık olmazsa açlıktan ölürüz.

Amerika mı verecek bize? Rusya mı verecek?

Elbette kendimiz çalışacağız. Bu demek değildir ki kendi bütün varlıklarınızı, saatlerinizin hepsini yemek, içmek, zevk-i sefa tarafına harcayıp da cihadı bırakmayın demektir. Cihadı bırakmayın.

Çalış. Ama harp sırası geldiği vakitte hepsini bırakıp birisini gözün görmesin git cihada. Şehid ol ne yaparsan yap. Mücahade edilir.

İşte bu rahatlığın zararı. Bunu söylerler. İçki, kumar, kadın. Üçü bir yerde oldu mu diye felaket orada hazırdır. İçki, kumar, kadın bir yerde bulundu mu, mesela eski alemlerinde, orada vukuatlar olur, öldürürler, öldürürler, öldürürler, öldürürler, bir şeyler olur. Çünkü bunlar birleşti. Nasıl ateş ile barutun yan yana durması mümkün değil. Binaenaleyh, refah çok şeyler getiriyor, felaketler getiriyor başına. Ama diyeceksin ki:

“Bak, Amerika'dan daha refah millet yok bugün. En refah onlar. Herşeyleri memleketlerinde bol, yaşıyorlar ne güzel. Arabaları altlarında, hepsinin en fakirin altında güzel arabaları var. Paraları da çok, evleri de ona göre muntazam, memleketleri de muntazam. Fakat o da ölüyor ya.”

Geliyor, ben de diyor bak işte bizimle muharebe ettiler harp olunca. Senelerce dövüştüler şuralarda. Ta Amerika'dan gemileriyle asker getirdi Filistin tarafına. Çanakkale tarafına bizimle dövüştüler burada senelerce. O dövüştü ya. O, onda da bak, yanlış olmasın.

Gavur diye geçme. Onun da papazı var. Onun da papazı cennet vaat ediyor gavura. Onun da papazı, o da cennet vaat ediyor gavuruna. O, o da ölürsem ben de cennete gideceğim gavurun sözüne inanarak o da ölüyor orada. Ee, Müslüman, burada eksik kalırsa elbette gavura boyun bükecek. Onun için dünyaya çalış ama cihadı da elden hiçbir zaman bırakma.

Allah hepimizi affetsin...

Onun için şimdi bak dedi ki Allah kusurumuzu affetsin. Allah'ı seviyorsan, Allah'ı seviyorsan Resûlullah'ı seveceksin. Allah'ı seviyorsan O'nun kitabını seveceksin. Allah'ı seviyorsan O'nun mabedini seveceksin. Allah'ı seviyorsan O'nun bu mabedin imamını, müezzinini, hatibini yetiştirecek medreseleri de seveceksin. Çünkü Allah'ı sevmek bu din adamlarının olmasıyla olur. Din adamları olmazsa millet çabucaktan dinini unuttur.

Mesela eski insanların dinine bağlılıklarının yegane sebebi o günün âlimleri onlara yetiyordu. Onları irşad ediyorlardı. Yetiyor. Ee, bugünün âlimi onlara yetişemiyor. İrşad edemiyor. İrşad edemeyince herkes bildiğini işlemeye gidiyor. Ve bu surette de Allah sevgisi yalnız sözde kalıyor.

Allah'ı seven, peygamberini sevecek, kitabını sevecek, dinini sevecek. Din, yalnız adıyla olmaz ki. Din beş şeyle olur:

İtikad. Olmazsa olmaz başta o.

İbadet. Arkasından gelir.

Nikah, *münakaat*. Onun arkasından gelir.

O da dindendir. Belediyenin, yahut şunun bunun aldımıyla, verdimiyle olmaz. O bir dini merasimdir. İki imanlının birbirleriyle en güzeli de İslâmiyet'tedir. Hiçbir şeyi yoktur. Merasimi yok. Merasimi iki şahit, iki şahidin huzurunda ikisinin “Ben aldım” o da “Vardım” diyecek. Bu sözleri söylediler mi nikah akit olur. Ama iman olmazsa, dünya şahidi olsa hükmü yok. Hükmü yok. Dine bağlıdır. Onun için münakaat denince o da dindendir. Çünkü neslimizin bekasını isteyeceğiz. İslâm neslinin bekası ibadettir.

Onun için evleniyoruz. Ki benim yerimi, zürriyetimi, benim yerimi tutacak bir evlat, kız, erkek kim olursa gelsin de o da bu İslâm dininin hizmetkarı olsun.

Muamelat; alışveriş, o da dindendir. Dinine göre yapacaksın, dininin iktidasına göre ticaretini yapacaksın.

Bir de ukubat, cezalar, o da dinin icabatındadır.

İtikat, ibadat, münakaat, muamelat, ukubat.

Bunların beşinin mecmuudur İslâmiyet.

Buraya kadar yetsin.

Allah kusurlarımıza affetsin...

Şu altta çok güzel bir şey var. Bugün çok iyi bir gündesiniz de, yarın öyle bir güne geleceksiniz ki o gün emr-i ma'ruf nehy-i anil münker yapamayacaksınız. Ondan artık uzak kalacaksınız.

Ne zaman o?

İnsanları iki sarhoşluk yakaladığı zaman.

Sarhoşluğun birisi, cahillik sarhoşluğu cahillik. Bilmiyor dini. Her şeyi biliyor ama dininden haberi yok. O dinen sarhoş. Cahillik sarhoşluğu.

İkinci sarhoş da hayat sarhoşluğu. Yaşama sevdasına herkes kaptırmış kendi kendisini. En müreffeh bir hayat nasıl yaşanacaksa gayesi o. Öyle yaşayayım diyor. Bu iki sarhoşluk insanların istila etti miydi çekil kenara artık diyor. Ne vaaz et, ne nasihat et, ne de senin niçin bunu böyle yapıyorsun de. Çünkü faydası olmaz.

Bunu gelecek dersimizde inşaallah izah etmeye etmeye çalışacağız.

Allah kusurlarımızı affetsin...

Mehmet Zahid KOTKU

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/ Hadis Derslerine PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

